

RUSTHUIS TRISTESSE VERKOMMERS VOOR 44 EURO PER DAG

Bijna zeventigduizend ouderen wonen vandaag in een rusthuis. Tegen 2025 bestaat de populatie in woon-zorgcentra uit een één met vijf nullen achter. De komende jaren moeten er honderden voorzieningen bij

komen. Tegelijk moet de zorg beter worden afgestemd op de bewoner. Nu worden ze te snel behandeld als een nummer dat op het einde van de maand 1.320 euro betaalt, medicatie niet inbegrepen. En dat terwijl het gemiddelde werknemers-

pensioen 990 euro bedraagt. De dure, vaak onbetrokken zorg maakt van de oude dag in het rusthuis een stille tragedie. De Standaard toont waarop u zich kunt voorbereiden.

ECHTPAAR VAN EYNDE-TIERENS VERHUISDE RECENT NAAR WOON-ZORGCENTRUM

'Eerst niet blij, nu heel tevreden'

Het echtpaar Van Eynde-Tierens heeft zopas zijn intrek genomen in het woon-zorghuis Ambroos in Hofstade. 'Een blije dag was dat niet', zegt zij. Maar 'de kamer is mooi, het eten lekker en het personeel vriendelijk'.

VAN ONZE REDACTRICE
VEERLE BEEL

HOFSTADE | Met hun 89 en 88 jaar is het echtpaar Van Eynde-Tierens niet meer van de jongste. Ze hebben enkele medische problemen die het zelfstandig wonen erg moeilijk maakten. Hij, Alfons Van Eynde, heeft sinds 2,5 jaar Parkinson: 'Mijn benen willen niet zo goed meer mee'. Zij, Philomène Tierens, ziet niets meer uit één oog. Dat is het gevolg van een trombose. 'Mijn netvlies is stuk. Niets meer aan te doen. En ook mijn benen willen niet meer mee. We lopen allebei met een stok. Maar hier in ons hoofd zit alles nog goed. Gelukkig!' Ze waren bij de eersten om zich in te schrijven voor het nieuwe woon-zorghuis Ambroos in Hofstade. 'Het is misschien daarom dat we de mooiste kamer hebben gekregen', zegt Philomène. Ze wijst naar de twee kasten en de zetels die ze van thuis hebben kunnen meebrengen: 'Dat heeft de pijn verzacht. Hier in dit zit-hoekje voel ik mij toch een beetje zoals thuis.'

Valpartij

Noe, een blije dag was het niet, toen ze verhuisden. 'Maar nu zijn we heel tevreden dat we de stap hebben gezet', meent Alfons. 'Het ging niet meer

thuis. Elke dag kwam er tweemaal een verpleegster langs, en vijf voormiddagen in de week hadden we ook iemand van Familiehulp. Maar de kinderen waren er niet meer gerust in. Vooral omdat ik eens gevallen ben. Ik zakke door mijn benen.' Zijn vrouw probeerde hem over te eind te trekken, maar dat lukte niet: 'Erschoot iets in mijn rug. Ik had drie weken kine nodig.'

'Als je de kans krijgt om naar dit woon-zorghuis te komen, mag je die niet laten schieten'

ALFONS VAN EYNDE

Van de verpleegster vernamen ze dat er een nieuw woon-zorghuis werd gebouwd in Hofstade, dichtbij Mechelen, waar ze altijd hebben gewoond. 'En als je dan de kans krijgt om hier te komen, mag je die niet laten schieten', vindt Alfons. Ze waren al tweemaal op kortverbleef geweest in een woon-

zorgcentrum in Bonheiden. 'Daar geraakten we niet binnen.' Ze meldden zich ook bij twee andere woon-zorgcentra. 'We zijn uiteindelijk heel blij dat we hier beland zijn. De kamer is groot en mooi, het personeel is heel vriendelijk, en het eten is lekker.' 's Ochtends krijgt hij een kiwi bij zijn boterham, net zoals thuis. Philomène: 'Of als je graag kaas hebt bij je ontbijt, dan krijg je die. Met zulke dingen houden ze hier rekening. Dat is fijn.'

Flatscreen

Tweeëntwintig jaar zijn ze getrouwd. 'Mijn eerste vrouw is overleden. Ze was haar zus. De kinderen kenden haar al goed', zegt Alfons. Philomène werkte heel haar leven als kleuterjuf, tot aan haar pensioen nu dertig jaar geleden. 'Ik had nooit gedacht dat ik nog ging trouwen.' Op haar vijfenzestigste zei ze ja tegen Alfons. Ze hebben al mooie jaren gekend samen: tweemaal per jaar op reis, samen lid van Okra, allebei lid van nog een rist verenigingen. Nu is zelfs hun oudste dochter al met pensioen. Zelf zijn ze niet meer mobiel. Hij leest veel: elke dag *Het Nieuwsblad*, *Knack*, *Kerk & Leven* en ook *Flanders Today*. 'Ik heb nog een jaar Engels gestudeerd in Leuven. Dat was in '42. Door de oorlog heb

Philomène en Alfons in hun mooie, ruime kamer: 'Thuis ging het niet langer.'

© Wim Kempenaers

ik dat moeten opgeven. Ik heb dan een wasserij opgestart. Later ben ik bediende geweest.' Zij kan niet meer lezen. Luistert naar de radio, kijkt tv. Het is een spiksplinternieuwe: 'Je mag hier alleen een flatscreen hebben. Zo'n oude tv, zoals wij die nog hadden, kan namelijk ontploffen.'

Alfons zet hem even voor ons aan: 'Kijk eens hoe goed die kleuren zijn!' Alleen jammer, vindt zij, dat er zo weinig interessants op te zien is: 'Het is altijd voetbal.' Hij vindt dat niet erg. Ook van het kwisprogramma *Blokken* wil hij geen aflevering missen. Financieel redden ze het met hun

twee pensioenen en hun beider zorgverzekering. 'Goedkoop is het natuurlijk niet', zegt Alfons. 'Tweemaal 45 euro per dag, dat is 90 euro voor samen.' Philomène: 'En als je naar de kapper gaat, moet je bijbetalen. Net zoals voor de was. Maar die doen onze kinderen voor ons.'

Ze hopen snel hun appartement in Mechelen te kunnen verhuren, misschien al vanaf december. 'Het wordt nu leeggemaakt. Dat zal een extra bron van inkomsten zijn.' Een leuke gedachte vindt zij dat niet. 'Alles moeten achterlaten, pff! Men spreekt vaak van een schone oude dag, maar van

mij mogen ze het woord "schone" laten vallen hoor.' Hij nuanceert: 'Als je voor alles afhankelijk wordt, is het niet meer zo prettig. Gelukkig kunnen we nog zelf beslissen wanneer we gaan slapen. Daar hebben we geen hulp bij nodig. We zitten ook nog niet in een rolstoel.'

INTERVIEW

Psychotherapie tempert de schok na een opname. 'Maar woon-zorgcentra geven te snel de voorkeur aan medicatie', vindt psycholoog LUC VAN DE VEN.

'Woon-zorgcentra bieden weinig psychologische hulp'

BRUSSEL | 'De psychische impact van een opname kan ertoe leiden dat iemand sneller fysiek aftakelt', zegt klinisch ouderenspsycholoog Luc Van de Ven (UZ Leuven). 'Ik heb ooit gewerkt met een man die een week na de verhuis alleen maar in zijn bed wou blijven liggen. Hij vond dat het geen zin meer had om op eigen benen te staan. In het ergste geval zou dat erop uitdraaien dat hij helemaal niet meer kan stappen. Andere bewoners krijgen problemen met de eetlust en gaan daardoor achteruit.'

Wat betekent die verhuis voor ouderen?

'Bij de meesten start een rouwproces. Dikwijls moeten ze verhuizen omdat hun partner is overleden. Daar komt dan bij dat ze afscheid moeten nemen van de omgeving waar ze jarenlang hebben gewoond. Ze verliezen ook de controle over heel eenvoudige dingen. Ze zien de verhuis als een nederlaag.'

Worden ze psychologisch voldoende begeleid?

'Door tijdig met de drie partijen - bewoner, familie en personeel - te spreken, verloopt de overgang naar een woon-zorgcentrum minder bruis.'

'Het ene rusthuis schenkt volop aandacht aan nieuwkomers, in het andere is dat heel wat minder. In principe moet elk personeelslid daarmee bezig zijn. Ze moeten de familie daar ook in betrekken, best al voor de opname. Kinderen voelen zich ook schuldig

omdat ze hun vader of moeder hebben moeten "plaatsen" in een rusthuis. Door simpelweg tijdig met de drie partijen - bewoner, personeel en familie - rond de tafel te zitten, verloopt die overgang minder bruis.'

Grijpen instellingen te snel naar medicatie als een nieuwe bewoner zich slecht voelt?

'Als ze echt een depressie hebben, is het gepast om antidepressiva voor te schrijven. Maar dat gebeurt soms te snel. Men vertrouwt te weinig op de hulpverleners.'

Een paar jaar geleden trok toenmalig Vlaams minister van Welzijn Inge Vervotte (CD&V) 175.000 euro uit voor een proefproject rond psychologen in de ouderenzorg. Wat is daarna gebeurd?

'De resultaten waren positief, maar tot op heden blijft die piste zeer beperkt. Er zijn centra voor geestelijke gezondheid die psychologen uitschuren naar woon-zorgcentra. Die kunnen voor slechts één of twee van de pakweg tachtig bewoners hulp bieden. De rusthuizen die een eigen psycholoog in dienst hebben, zijn nog altijd in de minderheid.'

Hoe verschilt werken met ouderen van het klassieke psychologische werk?

'Doordat ze soms geheugenproblemen hebben, is het moeilijker om de rouw na het overlijden van een partner te verwerken. Een psycholoog kan alleen maar in het veld leren hoe hij daarmee moet omgaan. Maar de opleidingen van klinisch psychologen zijn veel vaker gericht op werken met jongvolwassenen.' (vhn)